

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА – модел → **наставе** оријентисан на изграђивање → **знања** и способности → **ученика** кроз рад на истраживачким пројектима. Корени примене пројектног и истраживачког рада у настави могу се наћи још у схватањима Русоа и Песталоција, а пројектни рад први пут се појављује на академијама уметности у Риму, у XVI, и Паризу, у XVII веку. Почетком XIX в., под утицајем научно-технолошке револуције, из сфере уметности *п. н.* преноси се у сферу техничких наука и → **образовања** инжењера. У савременом значењу, *п. н.* се умногоме ослања на пројект-методу, која се јавља почетком XX в. у САД, под утицајем прогресивистичке → **педагогије** и радова Дјуија и Килпатрика. У литератури се често може наћи на изједначавање пројектне, истраживачке и → **проблемске наставе**. Иако је прилично тешко повући строгу границу између наведених модела, разлике ипак постоје. У проблемској настави акценат се ставља на оспособљавање ученика за решавање проблема, а у ту сврху може да се користи истраживање и за то израђен пројекат. Основна улога → **истраживачке наставе** је оспособљавање ученика за истраживање, а проблем и пројекат су у служби → **истраживања**. Циљ *п. н.* је оспособљавање ученика за организацију и вођење пројеката, при чему се користе истраживање и проблем због којег истраживање вршимо. – Суштина *п. н.* огледа се у следећим поставкама: 1) пројекат заузима централну позицију у → **курукулуму** и представља основну наставну стратегију; 2) пројекат је усмерен на питања или проблеме који ученике воде до базичних концепција и принципа различитих научних дисциплина; 3) пројекат ученике уводи у конструктивно истраживање; главне активности ученика у пројектима морају укључивати трансформацију и конструкцију знања (нова схватања и → **вештине**); 4) пројекат подразумева већу самосталност у раду ученика; 5) пројекат укључује изазове из реалног живота усмерене на аутентичне проблеме и питања, и њихова се решења могу применити у пракси. – Активности ученика и → **наставника** у *п. н.* реализују се у четири основне етапе: *препаративној, процедуралној, процесуалној*

и *рефлексивној*. У препаративној етапи врши се планирање и обезбеђивање материјално-техничких ресурса, креирање социјалног и радног окружења које ће делимично изаћи из оквира школског контекста и приближити се ширем друштвеном (реалном) контексту, упознавање ученика са суштином и увођење у методологију пројектно-истраживачког рада. У процедуралној етапи дизајнира се пројекат (поставља се истраживачки проблем, формулишу се → **циљеви истраживања**, формирају се истраживачке групе, планирају истраживачке процедуре). Процесуална етапа подразумева реализацију пројектног истраживања (прикупљање података, њихову класификацију и анализу, стварање идеја, усаглашавање ставова унутар група, извођење закључака, стварање продукта и израду презентације резултата истраживања). Рефлексивна етапа укључује дискусију о добијеним резултатима, рефлeksiју рада, разматрање импликација резултата на постављени проблем истраживања и формулисање нових истраживачких проблема. Као слабости *n. n.* најчешће се истичу: а) тешка интеграција у постојећи разредно-предметно-часовни систем; б) рад са великим бројем ученика у → **одељењу**; в) неефикасност вођења од стране наставника и г) „групе у знању“ и погрешни закључци код ученика.

Литература:

1. Н. Вилотијевић – М. Вилотијевић, *Пројектна настава*, 2010; М. Knoll, “The project method: Its vocational education origin and international development”, *Journal of Industrial Teacher Education*, 43(3), 1997;
2. М. Matijeвић, „Projektno učenje i nastava“, *Nastavnički suputnik*, 2008; J. W. Thomas, *A Review of Research on Project-based Learning*, 2000.